

Lähtettäjä: Helena Vuorikkinen <eero.vuorikkinen@elisanet.fi>
Lähetetty: torstai 27. elokuuta 2020 18.01
Vastaanottaja: ymparistonsuojelu <ymparistonsuojelu@karkkila.fi>
Aihe: Maa-aineslupa (MAL555/1981)

Kannanotto maa-aineslupahakemukseen (MAL555/1981) Morenia Oy konkurssipesä, Yli-Kovelon soranottoalue, Vuotinaisten kylä, Karkkila.

Olemme huolissamme soran otosta Kylmälän lammen läheisyydestä, lupahakemuksessa puhutaan 50 metrin läheisyydestä. Miten lammen käy, jos soraa otetaan niin läheltä. Kylmälän lammelta lähtee laskuoja , joka tulee Porintien ali ja meidän kiinteistömme läpi jatkuu lopulta Saavajokeen ja sieltä Pyhäjärveen.

Kalasääsken pesä on Kylmälän lammelta Jouhtenantielle päin, miten se suojellaan ?

Soranottoalueella on havaittavissa öljyläikkä, miten käy pohjavesien ? Aluehan on pohjavesialuetta.

T. Eero ja Helena Vuorikkinen

Vuotinaistentie 5

03600 Karkkila

Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys ry:n

Muistutus / Morenia Oy Konkurssipesän maa-aineslupahakemuksesta koskien Yli-Kovelon soranottoalueen I-vaiheen aluetta

Yleistä

Morenia Oy:n konkurssipesä hakee maa-aineslupaa Yli-Kovelon kesken jääneelle soranottoalueelle 10 vuoden ajaksi. Lupaa haetaan kokonaismäärältään 91 000 m³ soranotolle I-vaiheen alueelle.

Alkuperäinen lupa on annettu metsähallituksen tytäryhtiö Morenia Oy:lle vuosiksi 2009 - 2019. Maa-ainesluvan voimassaoloaikana lupa siirtyi uudelle omistajalle, kun metsähallitus myi vuonna 2013 Morenia Oy:n kiviaines- ja teollisuusmineraaliliiketoiminnan Andament Groupin ja T. Maijala Oy:n perustamalle Kiviment Oy:lle. Uusi yhtiö jatkoi toimintaa nimellä Morenia Oy. Karkkilan ympäristölautakunta hyväksyi päätöksellään 11.9.2014 maa-ainesluvan siirtämisen vastuineen ja velvoitteineen "uudelle" Morenia Oy:lle. Morenia Oy asetettiin konkurssiin Oulun käräjäoikeudessa 20.6.2020. Uutisten mukaan konkurssipesä jatkaa Morenia Oyn liiketoimintaa *toistaiseksi*.

Yli-Kovelon soranottoalueen maa-aineksen ottoa on tehty usean luvanhaltijan toimesta. Lupamääräyksiä noudattamisessa on ollut epäselvyyksiä ja soranoton valvonta on ollut puutteellista erityisesti vuosien 2011-2017 aikana jolloin Karkkilan kaupunki osti ympäristönsuojelun ja -valvonnan viranomaispalvelut Vihdin kunnalta.

On syytä pohtia mitkä ovat Morenia Oy:n konkurssipesän *taloudelliset resurssit soranottotoiminnan jatkamisesta asianmukaisesti lupamääräyksiä noudattaen*. Onko konkurssiin menneen Morenia Oy:n vakuus 91 700 euroa vanhan maa-ainesluvan lupamääräysten ja jälkihoitotoimenpiteiden varmistamisesta edelleen voimassa (kaupungin käytettävissä). Kysymys on aiheellinen, koska soranottoalueella on todettu öljyvahinko ja lupamääräyksiä vastaista toiminta. Luonnonsuojeluyhdistys on ilmoittanut öljyvahingosta ympäristöpäällikölle 27.8.

Öljyvahinko Yli-Kovelon soranottoalueella ja muu lupamääräyksiä vastainen toiminta

Lupamääräyksiä ei ole noudatettu maa-aineksen oton varotoimenpiteiden osalta, pohjaveden suojelu on ollut puutteellista, kaivuussyvyyden osalta on epäselvyyksiä, saamiemme asiakirjojen mukaan soranoton seurannan loppuraportointia ei ole tehty, alueen jälkihoitoa ei ole aloitettu (lupamääräyksiä mukaan mm. kaikki jälkihoitotoimenpiteet tulee suorittaa luvan voimassaoloaikana).

Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys teki 26.8. tarkastuskäynnin Morenia Oy:n konkurssipesän Yli-Kovelon soranottoalueen I-vaiheen soraontulla. Totesimme, että soranottoalue on täysin suojaamaton, sulkuportti soraontulle oli pultattu pysyvästi auki, reuna-alueet olivat turvamerkitsemättä maastoon, soranottoalueelle pääsyn kielto kyltit olivat maassa jne. Huolestuttavin havainto oli soraontun pohjalla olevat **öljyläikät**. Laajin öljyläikkä oli 26m x 14m. Lisäksi montun pohjalla oli monia pieniä laikkuja. Öljyläikkien syvyyttä on vaikea arvioida, mutta ainakin lapion terän syvyydeltä löytyi öljyn pilaamaa maa-ainesta. **Pohjaveden pilaantumisen vaara on suuri**. Näkemyksemme mukaan kyseessä on ympäristörikkomus tai -rikos. Havaintojemme perusteella on syytä epäillä, että soranottoa on tehty

tuntemattoman tahon toimesta myös luvan voimassaoloajan päättymisen jälkeen (maa-ainesrikkomus, maa-ainesrikos).

Lisäksi yhdistyksen saamien tietojen mukaan Yli-Kovelon soranottoalueella on aiemmin havaittu ja todennettu ylisyvää kaivuuta, jota on peitelty tuomalla puhdasta soraa kaivuualueen päälle. Ylisyvästä kaivuusta saatua tietoa ei yhdistys voi tällä hetkellä varmentaa, mutta tieto antaa lisää pontta epäilylle, että Morenia Oy ei ole toiminut maa-ainesluvan ja lainsäädännön puitteissa.

Morenia Oyn konkurssipesä vastaa öljyvahingon torjunnan ja pilaantuneen maaperän puhdistamisesta aiheutuneista kustannuksista. On perusteltua kysyä ovatko vanhan maa-ainesluvan vakuudet kunnossa siten, että vakuus edelleen Karkkilan kaupungin käytössä.

Morenia Oy:n konkurssipesän lupahakemus on puutteellinen

Käytännössä uutta maa-aineslupaa haetaan vuonna 2008 laadittujen lupahakemusasiakirjojen perusteella. Hakemusasiakirjoista puuttuu mm. soranoton loppuraportti, josta ilmenee mm. ottotaso, maa-aineksen oton määrä. Myös pohjaveden korkeusmittauksien arvot puuttuvat lokakuulta 2019.

Luontoselvitys on vuodelta 2008 eli se on vanhentunut tiedoiltaan. Jälkihoidon kustannuksista ei ole esitetty.

Lupahakemuksen käsittely on keskeytettävä

Vaadimme, että lupahakemuksen käsittelyä keskeytetään kunnes öljyvahingon vastuukysymykset on selvitetty ja pilaantunut maaperä on puhdistettu.

Morenia Oy:n konkurssipesän *taloudellinen tilanne ja kyky lupamääräysten mukaiseen toimintaan on selvitettävä*. Morenia Oy:n nettisivujen mukaan yrityksellä (konkurssipesällä) on 10 kiviainesalan asiantuntijaa myyntiin, tuotannon suunnitteluun ja ohjaukseen sekä taloushallintoon, joista kaksi henkilöä keskittyy vientiin. Yrityksen maa-ainesottoalueita on yhteensä 80. On selvää, että Morenia Oy käyttää alihankkijoita toimintansa pyörittämiseen. Yrityksen valvonta alihankkijoiden toiminnan osalta on syytä selvittää.

Näkemyksemme mukaan on syytä noudattaa varovaisuusperiaatetta Morenia Oy:n konkurssipesän lupahakemuksen osalta. Lupaa ei tulisi myöntää ilman lisäselvityksiä ja vahvoja vakuuksia.

Mikäli lupahakemuksen käsittelyä jatketaan on lupamääräykset tarkistettava ja niitä on tiukennettava mm. kaivua ei saa ulottaa **neljää (4) metriä** lähemmäksi pohjaveden ylintä havaittua luonnollista pintaa. Konkurssipesän on nimettävä vastuuhenkilö soranotolle Yli-Kovelon soranottoalueelle. Vakuudeksi ehdotamme vanhan maa-ainesluvan *vakuutta 91 700 euroa indeksitarkistettuna*.

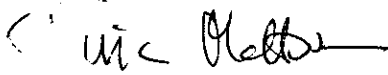
Maa-ainesten ottamista ei saa aloittaa ennen kuin lupapäätös on saanut lainvoiman.

Kyseenalaistamme maa-aineksen oton alueella, koska suunniteltu soranottotoiminta Yli-Kovelossa turmelee Pohjois-Karkkilan erämaaluontoista metsäseutua, kaventaa monien lajien elinympäristöä ja hankaloittaa alueen virkistyskäyttöä. Lisäksi Uudenmaan ympäristökeskus on lausunnossaan 2008 todennut, että alueen II-vaiheen maa-aineksen otto on maa-aineslain vastainen ja vaikeuttaa Yli-Paastonjärven ja Kovelonjärven rantakaavan ympäristötavoitteiden toteutumista kuten lampiryhmien muodostamien kauniiden maisemakokonaisuuksien ja erämaatyyppisten luonnonympäristöjen säilymistä mahdollisimman koskematta.

Pyydämme saada käyttöömmme ympäristölautakunnan päätöksen maa-aineslupahakemuksen hylkäämisestä tai maa-ainesluvasta lupamääräyksineen.

Karkkilassa 28.8.2020

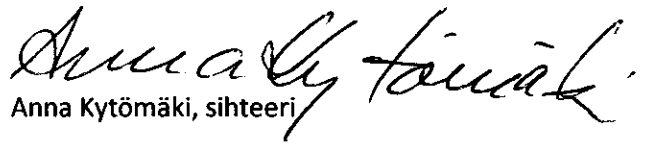
Karkkilan luonnonsuojeluyhdistys

Tina Mattsson, pj

tinam@luukku.com

Vattolantie 82, 03600 Karkkila

Anna Kytömäki, sihteeri

kytoann@hotmail.com